

KAZALCI ZA SPREMLJANJE PROGRAMA ZA OTROKE IN MLADINO V REPUBLIKI SLOVENIJI 2006-2016

**Izvedba: IRSSV – Enota za analize in razvoj – Otroška opazovalnica
Dr. Andreja Črnak Meglič, univ.dipl.soc
Ružica Boškić, univ.dipl.soc**

**Naročnik: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Direktorat za družino
Slovenska 54
1000 Ljubljana**

LJUBLJANA, 14.07.2006

POVZETEK

Cilj naloge »Kazalci za spremljanje Programa za otroke mladino v Republiki Sloveniji 2006-2016« je izoblikovati nabor kazalcev, s katerim bo možno spremljati njegovo uresničevanje v celoti in po desetih ključnih področjih: zdravstvena politika, družinska politika, vzgojno-izobraževalna politika, socialna politika, politika posebne družbene skrbi, politika zaščite pred zanemarjanjem, nasiljem in zlorabo, politika zaščite pred drogami, politika pristočasnih aktivnosti, prostorska politika, kulturna politika. Po izdelavi predvidenih konkretnjših akcijskih načrtov po posameznih področij pa bo možno dopolniti tudi seznam kazalcev.

KLJUČNE BESEDE

Program za otroke in mladino v republiki Sloveniji 2006-2016, kazalci.

SUMMARY

The main object of the project »Indicators for monitoring of the Programme for Children and Youth in the Republic of Slovenia 2006-2016« is forming a list of indicators, with which it should be possible to monitor its realization as well as the realization on all the ten fields: health policy, family policy, care and education policy, social policy, policy of special care and protection, policy of protection against neglect, violence and abuse, policy of protection against drug use, policy of leisure activities, policy of spatial planning and cultural policy. Indicators will be updated after (the anticipated) more concrete action plans will be provided for each domain.

KEY WORDS

Programme for Children and Youth in the Republic of Slovenia 2006-2016, Indicators.

KAZALO

<u>UVOD</u>	4
<u>I. ZDRAVSTVENA POLITIKA</u>	7
<u>II. DRUŽINSKA POLITIKA</u>	19
<u>III. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNA POLITIKA</u>	25
<u>IV. SOCIALNA POLITIKA</u>	30
<u>V. POLITIKA POSEBNE DRUŽBENE SKRBI</u>	38
<u>A. Otroci s posebnimi potrebami</u>	38
<u>B. Otroci in mladine etnične skupnosti (Romi)</u>	42
<u>C. Otroci brez spremstva</u>	44
<u>D. Otroci z odklonskim vedenjem</u>	47
<u>VI. POLITIKA ZAŠČITE PRED ZANEMARJANJEM, NASILJEM IN ZLORABO</u>	51
<u>VII. POLITIKA ZAŠČITE PRED DROGAMI</u>	55
<u>VIII. POLITIKA PROSTOČASNIH AKTIVNOSTI</u>	61
<u>IX. PROSTORSKA POLITIKA</u>	66
<u>X. KULTURNA POLITIKA</u>	69

UVOD

Ena od temeljnih nalog Inštituta RS za socialno varstvo – Enote Otroška opazovalnica je spremljanje položaja otrok in mladine v Sloveniji. Ta naloga je bila opredeljena že v ustanovitvenem elaboratu Otroške opazovalnice in izhaja iz obveznosti držav, da spremljajo položaj otrok. Navedene obveznosti so zapisane v mednarodnih dokumentih in sklepih organov Evropske unije: Konvencija o otrokovih pravicah (44. člen), Akcijski načrt dokumenta Svet po meri otrok, Resolucija EU o Posebni seji Generalne skupščine OZN o otrocih (4/2002), srečanje ministrov, zadolženih za otroke 11/2002 v Bruslju¹, Deklaracija iz Lucce (9/2003).

Ključni dokument na področju skrbi za otroke in mladino v Sloveniji je Program za otroke in mladino v Republiki Sloveniji 2006-2016 (krajše POM). Gre za politični dokument, ki ga bo slovenska vlada sprejela »s ciljem povečanja blaginje za vse otroke v Republiki Sloveniji« (POM, 2006: 3) in je prvi dokument po Resoluciji o temeljih oblikovanja družinske politike (1993), ki zapolnjuje vrzel na področju integracije otroka in mladine kot subjekta ter družine v celoti. Podlage za delovanje so Konvencija o otrokovih pravicah, Evropska konvencija o uresničevanju otrokovih pravic, Ustava RS ter dokument Svet po meri otrok.

POM je zasnovan tako, da pokriva vsa ključna področja življenja otrok in mladine. Zajema otroke in mlade v starosti od 0 do 18 let.

POM temelji na dvanajstih načelih. V dvanajstem načelu je zapisano:

»Za spremljanje in ocenjevanje napredka pri doseganju ciljev ter pripravo rednih poročil, je nujno potrebno povečati statistične zmogljivosti za sistematično zbiranje in analiziranje podatkov, na katerih je mogoče ugotavljati potrebe in probleme, ki terjajo prednostno ukrepanje. Podatki se po mednarodnih priporočilih že zbirajo v okviru Otroške opazovalnice,

ki deluje pri Inštitutu RS za socialno varstvo. Otroška opazovalnica bo spremljala tudi uresničevanje ciljev, zapisanih v tem dokumentu. Ker s sekundarno analizo podatkov, ki se že izvaja, ni mogoče zajeti vseh pomembnih dimenzij kakovosti življenja otrok kot tudi ne omogočiti ustrezne evalvacije programov nudenja pomoči otrokom, je treba zagotoviti dodatne raziskave ter postopoma doseči uvrstitev kazalcev kakovosti življenja otrok v nacionalni program statističnih raziskav.«

Nacionalni programi so običajno oblikovani tako, da prehajajo od splošnih ciljev k konkretnim akcijam in da pri tem vsebujejo štiri ključne točke:

- vizija (osnovna ideja);
- splošne strategije (smeri delovanja za doseg ciljev oziroma osnovne ideje);
- strategija aktivnosti oziroma akcijski načrt (konkretizacija – ukrepi, s katerimi želimo doseči cilj);
- implementacija (kdo je odgovorni nosilec za uresničevanje, v kakšnem časovnem okvirju in s kakšnimi sredstvi).

Vsebinsko je obravnavani POM zasnovan tako, da zaenkrat večinoma ostaja na ravni strategij, kar pomeni, da konkretni ukrepi za njihovo uresničevanje še niso opredeljeni. Za uresničevanje POM in s tem tudi za spremljanje uresničevanja POM bi bilo za vsako posamezno področje nujno potrebno izdelati akcijske načrte za izvajanje strategij, z odgovornimi nosilci, časovnimi načrti izvajanja in sredstvi, ki jih bo država prek odgovornih ministrstev namenila za uresničevanje POM. Akcijske načrte je predvidel tudi oblikovalec dokumenta, saj je navedeno, da *»...mu bodo kot sestavni del sledili akcijski načrti, načrti posameznih ministrstev z navedbo odgovornih nosilcev, načina in dinamike izvedbe posameznih nalog, oceno potrebnih finančnih sredstev za njihovo uresničevanje ter poročila o uresničevanju razvojnega programa«* (POM, 2006: 3).

¹ Na tem srečanju so ministri podprli oblikovanje evropske mreže otroških opazovalnic. Mreža je bila uradno ustanovljena v Firencah januarja 2003.

Osnova za spremljanje uresničevanja POM je torej izdelan nabor kazalcev, po katerih bo spremljanje izvedljivo. Cilj pričujoče naloge je izdelava nabora kazalcev, s katerimi bo možno spremljati uresničevanje POM. Nabor kazalcev predstavlja idealen nabor za celovito analizo merjenja učinkov POM, ob predpostavki, da se bodo izvajale vse strategije, ki so navedene in da bo možno pridobiti vse informacije oziroma podatke od nosilcev ukrepov – resornih ministrstev in njihovih podpornih institucij.

Kjer je možno, smo iz strategije izoblikovali enega ali več kazalcev, s katerimi je možno spremljati uresničevanje strategij in s tem cilja POM. Kazalci so večinoma kvantitativni, številnih dimenzij pa ni možno meriti le s statističnimi podatki, zato bi bilo za ustreznejše spremljanje uresničevanja POM na vseh področjih potrebno zagotoviti tudi vsebinsko spremljanje. To je možno zagotoviti z raziskavami in evalvacijami posameznih področij ob sodelovanju strokovnjakov s teh področij.

Poleg osnovnih kriterijev, ki so pomembni za kazalce (veljavnost, zanesljivost ter relevantnost), smo oblikovali otrokocentrične kazalce, kar pomeni na otroka orientirane kazalce in ne kazalce, usmerjene na starše, učitelje ali druge pomembne osebe v otrokovem življenju.

Oblikovali smo tabele, iz katerih je razvidno, da je vsak kazalec meri določeno *spremenljivko*. Opredeljen je tudi nosilec, ki spremlja podatke oziroma naj bi v prihodnje skrbel za *dostopnost podatkov*. Pri nekaterih spremenljivkah na tej ravni POM kazalca po naši oceni ni bilo možno opredeliti, zato smo v rubriki *komentar* poskušali podati predloge, kaj bi bilo priporočljivo še narediti, da bi bilo možno opredeliti ustrezne kazalce.

I. ZDRAVSTVENA POLITIKA

A. Zagotovitev pogojev za zdravo življenje otrok in mladine

A1. CILJ: Oblikovanje in uresničevanje strategije za doseganje najboljšega možnega zdravja otrok in mladine v Sloveniji

Strategija A1: V celoviti strategiji bodo opredeljena prednostna področja, ki se nanašajo na zdravje mater in otrok, prehrano, nalezljive bolezni, poškodbe in nasilje, fizično okolje, zdravje mladine ter psihosocialni razvoj in duševno zdravje.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Strategija za doseganje boljšega zdravja	Faza sprejemanja in izvajanja strategije za doseganje boljšega zdravja populacije s poglavjem varovanja zdravja, mater, otrok in mladine	Ministrstvo za zdravje	

Strategija A2: Sistemska ureditev organizirane prehrane v šolah in dijaških domovih.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Šolska prehrana	Delež šol, ki imajo urejeno: ☐ malico ☐ kosilo	Ministrstvo za šolstvo in šport	

A2. CILJ: Vključevanje mladih v oblikovanje, izvajanje in vrednotenje programov krepitev zdravja

Strategija A2: Aktivna vključitev mladih v oblikovanje, izvajanje in evalvacijo strategije in konkretnih programov krepitve zdravja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Strategija za krepitev zdravja	Vključenost mladih v: <ul style="list-style-type: none"> ☐ oblikovanje ☐ Izvajanje ☐ Evalvacijo strategije 	Ministrstvo za zdravje	

A3. CILJ: Uresničevanje prednostnih izhodišč pri pripravi programov krepitve zdravja otrok in mladine

Strategija A1: Zagotavljanje enakosti ter načrtovanje specifičnih ukrepov za deprivilegirane skupine otrok in mladine, s ciljem zmanjševanja razlik v zdravju.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zdravstveni ukrepi usmerjeni v deprivilegirane skupine	Vrste ukrepov za deprivilegirane skupine	Ministrstvo za zdravje	
	Učinkovitost zdravstvenih ukrepov za zmanjševanje razlik v zdravju		Potrebno bi bilo izdelati evalvacijo ukrepov, ki so usmerjeni v deprivilegirane skupine in oceniti v kolikšni meri uresničujejo cilj zmanjševanja razlik v zdravju.
Subjektivna ocena zdravstvenega stanja otrok	Delež otrok (11, 13 in 15 let), ki ocenjujejo svoje zdravstveno stanje kot slabo	Inštitut za varovanje zdravja, HBSC študija	

Strategija A2: Zagotavljanje zadostnih, relevantnih in kakovostnih informacij za načrtovanje programov ter spremljanja njihovega uresničevanja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zagotavljanje informacij za načrtovanje zdravstvenih programov za otroke in mladino			Strategijo je potrebno podrobneje opredeliti.

Strategija A3: Zagotavljanje medsektorskega in medinstitucionalnega sodelovanja z vključevanjem nevladnih organizacij, ker je le s celovitim pristopom mogoče uresničiti cilj, to je zagotavljanje najboljšega možnega zdravja otrok in mladine.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Medsektorsko in medinstitucionalno sodelovanje			Na podlagi izdelane strategije medsektorskega in medinstitucionalnega sodelovanja bo možno spremljati tudi njeno uresničevanje.

Strategija A4: Zagotavljanje vsebinskega in izvedbenega posodabljanja izvajanja preventivnega zdravstvenega varstva za nosečnice, otroke in mladino v skladu s strokovnimi priporočili, ki temeljijo na dokazih.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi preventivnega zdravstvenega varstva za nosečnice, otroke in mladino			Potrebno bi bilo izdelati oceno implementacije posodobljenih preventivnih programov zdravstvenega varstva za omenjene ciljne

			skupine.
--	--	--	----------

B. Krepitev duševnega zdravja v vseh razvojnih obdobjih otroštva in mladostništva ter preprečevanje najpogostejših vzrokov umrljivosti med otroki in mladino

B1. CILJ: Usmerjanje nacionalnih preventivnih dejavnosti

Strategija B1: Za zmanjšanje pogostosti vzrokov za obolevnost in smrtnost pri otrocih in mladini bomo v naslednjem obdobju pristopil k uveljavljanju in izvajanju preventivnih strategij in ukrepov za posamezne ciljne skupine v specifičnih okoljih in s pristopi, ki so dokazano učinkoviti

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Stopnja umrljivosti otrok in mladostnikov po starostnih obdobjih in vodilnih vzrokih smrti	Število umrlih v starostni skupini na 1000 oseb te starostne skupine po vodilnih vzrokih smrti	Inštitut za varovanje zdravja, baza podatkov umrlih	
Preventivne strategije za preprečevanje najpogostejših vzrokov umrljivosti med otroki in mladino	Vrste preventivnih strategij za preprečevanje najpogostejših vzrokov umrljivosti med otroki in mladino	Ministrstvo za zdravje	

B2. CILJ: Zagotavljanje možnosti za zdrav psihosocialni razvoj, krepitev duševnega zdravja ter zmanjšane samomorilnosti pri otrocih

Strategija B1: Krepitev duševnega zdravja skozi vsa razvojna obdobja otroštva in mladostništva. V tem kontekstu je pomembna priprava programov za spodbujanje in izboljšanje odnosov z vrstniki, učenje socialnih veščin, sposobnosti obvladovanja konfliktov, spoprijemanja s težavami pri otrocih in mladini, tudi tistih z velikim tveganjem za samomor.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Preventivni programi za krepitev duševnega zdravja otrok in mladine	Število in vrste preventivnih programov za krepitev duševnega zdravja otrok in mladine	Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
	Število udeležencev programov za krepitev duševnega zdravja otrok in mladine	Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
Umrljivost otrok in mladine zaradi samomorov po starostnih skupinah	Število samomorov po starostnih skupinah	Inštitut za varovanje zdravja	

Strategija B2: Prav tako bomo pristopili k pripravi programov, namenjenih prijateljem in sorodnikom otroka in mladostnika, ki je izvršil samomor.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi psihosocialne pomoči za prijatelje in svojce otroka in mladostnika, ki je izvršil samomor	Število programov psihosocialne pomoči za prijatelje in svojce otroka in mladostnika, ki je izvršil samomor	Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

B3. CILJ: Preprečevanje poškodb in zastrupitev pri otrocih in mladini

Splošni kazalci

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Umrljivost otrok in mladine zaradi poškodb po starostnih skupinah	Število umrlih zaradi nesreč in poškodb (skupaj) po starostnih skupinah	Inštitut RS za varovanje zdravja	

Stopnja bolnišničnega zdravljenja otrok zaradi poškodb	Število bolnišničnih obravnav otrok posamezne starostne skupine zaradi poškodb na 1000 oseb te starostne skupine	Inštitut RS za varovanje zdravja	
--	--	----------------------------------	--

Strategija B1: Izvajanje izobraževanja in informiranja staršev o preprečevanju poškodb in zastрупitev v okviru rednih preventivnih pregledov.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izobraževanje in informiranje staršev o preprečevanju poškodb	Izobraževanje in informiranje staršev o preprečevanju poškodb: <ul style="list-style-type: none"> ☐ vrste izobraževalnih programov v ☐ število udeležencev 	Inštitut RS za varovanje zdravja, Zavodi za zdravstveno varstvo	Potrebno bi bilo izdelati tudi oceno prilagojenosti informiranja in izobraževanja staršev razvoju in starosti otrok ter posebnostim geografskega okolja.

Strategija B2: Izvajanje celovitih programov teoretičnega in praktičnega usposabljanja otrok in mladine za varno udeležbo v prometu za vrtce, osnovne in srednje šole.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi teoretičnega in praktičnega usposabljanja otrok in mladine za varno udeležbo v prometu	Vrste programov usposabljanja otrok in mladine za varno udeležbo v prometu za: <ul style="list-style-type: none"> - vrtce, - osnovne šole, - srednje šole 	Ministrstvo za notranje zadeve, Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu	

Strategija B3: Proučitev ustreznosti in prilagojenosti programov avto šol za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil psihičnim in fizičnim karakteristikam mladih.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Ustreznost programov avto šol za mlade voznike		Ministrstvo za notranje zadeve	Evalvacija prilagojenosti programov avto šol psihičnim in fizičnim karakteristikam mladih

Strategija B4: Kontinuirano informiranje in ozaveščanje javnosti glede problema poškodb v cestnem prometu, pogostosti ter posledic teh poškodb pri otrocih in mladini, o varnostnih predpisih, nujnosti uporabe zaščitnih sredstev, itd.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Kontinuirano informiranje in ozaveščanje javnosti	Pogostost in način informiranja in ozaveščanja javnosti	Ministrstvo za notranje zadeve, Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Inštitut RS za varovanje zdravja	Potrebno bi bilo izdelati tudi oceno razmerja med informacijami o pogostosti ter posledicami poškodb, varnostnih predpisih ter uporabi zaščitnih sredstev, kakor tudi oceno o dosegljivosti in prilagojenosti informacij najširši javnosti.

Strategija B5: Dosledno ugotavljanje odgovornosti staršev za prevoz otrok (varnostni pas, otroški sedež, čelada).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Varnost otrok med prevozi	Število in rezultati akcij policije glede uporabe	Ministrstvo za notranje zadeve, Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem	

	varnostnega pasu, otroškega avtomobilskega varnostnega sedeža	prometu	
	Število in rezultati akcij policije glede ugotavljanja uporabe kolesarske in motoristične čelade pri otrocih in mladini	Ministrstvo za notranje zadeve, Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu	
	Število izrečenih denarnih kazni staršem zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov		

C. Zdravstveno varstvo otrok in mladine

C1. CILJ: Zagotavljanje kakovostnega zdravstvenega varstva nosečnice in še nerojenega otroka

Strategija C1: Dosledno izvajati akcije osveščanja ciljne skupine o zdravem načinu življenja in posledicah rizičnega vedenja mater, ki vplivajo na nerojenega otroka.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi osveščanja mater o zdravem načinu življenja	Število udeleženk materinskih šol po zdravstvenih regijah	Inštitut za varovanje zdravja	

Strategija C2: Prenova programa Šole za starše

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Prenova programa Šole za starše	Stopnja implementacije prenovljenega programa šole za starše	Ministrstvo za zdravje	

Strategija 3: Zagotovitev svetovanja in napotitve nosečnice v stiski

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Oblike pomoči in svetovanja nosečnicam v stiski	Oblike pomoči in svetovanja nosečnicam v stiski	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Potrebno bi bilo oblikovati mrežo pomoči, saj sistematično povezovanje oblik pomoči ne obstaja.

C2. CILJ: Zagotavljanje kakovostnega zdravstvenega varstva za otroke in mladino

Strategija C1: Prilagoditi javno mrežo izvajalcev zdravstvenega varstva predšolskih, šolskih otrok in mladine v vse slovenske kraje tako, da se bo dostopnost izboljšala.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Stopnja preskrbljenosti otrok in mladine z zdravstvenim osebjem	Število otrok v starostni skupini na zdravstveni tim po upravnih enotah	Inštitut RS za varovanje zdravja	

Strategija C2: Zagotoviti izvajanje programa preventivnega zdravstvenega varstva, ki vključuje tudi stalno sodelovanje s svetovalno službo v šoli ali vrtcu, ravnateljem šole/vrtca in ostalim pedagoškim kadrom.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva v vrtcih in šolah	Število timov zdravih vrtcev in šol	Inštitut RS za varovanje zdravja-ocena pokritosti mreže zdravih šol	

Strategija C3: Glede na neenakomerno preskrbljenost je pomembna politika stimulativena nagrajevanja kadrov, s čimer bodo pokrite sedaj obstoječe sive lise.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sistem nagrajevanja zdravstvenega kadra			Potrebno je opredeliti kriterije in ukrepe, ki bodo pomenili stimulativen način nagrajevanja zdravstvenega kadra.

C3. CILJ: Izvajanje ukrepov v zvezi z obravnavo nasilja nad otroki

Strategija C1: V šolah je treba povečati vsebine vzgoje za zdravje in možnosti, da bodo osveščeni otroci in mladi živeli zdravo in se naučili komunicirati brez nasilnih dejanj. Rešitev je predvsem v usposabljanju učiteljev, organizacijskih spremembah, spremembah metod dela, spremembi vzdušja v šoli ter sistematičnem vnosu zdravstvenih vsebin v vidni in prikriti program šole.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Preventivne vsebine za preprečevanje nasilja v družini v okviru zdravstvene vzgoje	Število šolskih ur po razredih, v katere so vključene vsebine vzgoje za zdravje	Ministrstvo za šolstvo in šport; Inštitut RS varovanje zdravja; Strokovni svet za splošno izobraževanje	Potrebna je tudi evalvacija programov z vidika ustreznosti vključenosti vsebin za nenasilno komunikacijo v učne programe.
	Število ur namenjenih nasilju v podiplomskih tečajih iz javnega zdravja	Inštitut RS za varovanje zdravja	

Strategija C2: Ustrezno usposobiti in dodatno izobraziti zdravnike za odkrivanje poškodb, ki so nastale zaradi nasilnega obnašanja, kakor tudi postopke komuniciranja z osebo, ki ima izkušnjo nasilja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Strokovno usposabljanje zdravnikov za odkrivanje nasilja	Število ur namenjenih nasilju v podiplomskih tečajih iz javnega zdravja	Inštitut RS za varovanje zdravja	

Strategija C3: Vsi izobraževalni programi na temo nasilja naj bodo interdisciplinarni in naj vključujejo tudi zdravniško stroko in negovalno osebje.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izobraževalni programi na temo nasilja	Struktura izobraževalnih vsebin		Potrebno bi bilo izdelati evalvacijo programov izobraževalnega programa na temo nasilja.

Strategija C4: Zagotoviti obveznost prijavljanja kaznivih dejanj nasilja nad otroki, ki jo zdravstvenemu osebju nalaga tudi zdravniško združenje.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Prijavljanje suma kaznivih dejanj nasilja nad otroki	Število prijav zdravstvenih delavcev	Ministrstvo za zdravje; Ministrstvo za pravosodje	

C4: Osveščanje mladih glede zdrave spolnosti in načrtovanja družine

Strategija C1: Osveščanje mladine o ustreznih oblikah kontracepcije in njenih potencialnih posledicah z namenom zmanjšanja števila splavov ter o načrtovanju družine.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Spolna vzgoja v šolah	Število ur spolne vzgoje v šolah		

II. DRUŽINSKA POLITIKA

Splošni kazalci o družinah

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost
Struktura družin	Delež družin po tipih družin: <ul style="list-style-type: none">☐ Družine z otroki:<ul style="list-style-type: none">o Zakonski paro Zunajzakonska partnerjao Mati z otrokio Oče z otroki☐ Družine brez otrok:<ul style="list-style-type: none">o Družine brez otroko Zunajzakonska partnerja	Statistični urad RS

1. CILJ: Ustvarjanje razmer za družinsko življenje

Strategija 1: Izboljšanje konkurenčnosti staršev (še posebej) mladih mater in žensk na trgu dela

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Brezposelni mladi	Število brezposelnih mladih (po spolu) prijavljenih na Zavodu za zaposlovanje	Statistični urad RS	
Ukrepi za izboljšanje konkurenčnosti staršev in mladih žensk na trgu dela	Število mladih žensk vključenih v programe aktivne politike zaposlovanja	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija 2: Zagotavljanje pogojev za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Boljše usklajevanje poklicnega in družinskega življenja			Potrebno bi bilo opredeliti naloge na kakšen način želimo uresničevati zastavljeno strategijo.

Strategija 3: Pospešiti zagotavljanje večjega števila neprofitnih stanovanj v okviru občinskih stanovanjskih programov in s partnerstvom Stanovanjskega sklada Republike Slovenije

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Neprofitna stanovanja	Število neprofitnih stanovanj zgrajenih v okviru občinskih stanovanjskih programov	Javni stanovanjski sklad	

Strategija 4: Nadaljevati s finančnimi spodbudami (subvencije) za mlade družine, ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje z nakupom ali gradnjo stanovanja, v okviru Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Subvencije za mlade družine	Število subvencij za mlade družine	Javni stanovanjski sklad	

Strategija 5: Uvajanje novih programov oziroma v okviru že obstoječih obveznih ali neobveznih programov izobraževanja otrok in mladine nameniti večji poudarek izobraževanju, osveščanju ter preseganju stereotipov glede tradicionalnih vlog v družini in širši družbi

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izobraževalni programi za preseganje stereotipov glede vlog v družini			Potrebno bi bilo narediti evalvacijo o percepciji delitve vlog v družini je vključena v obstoječe izobraževalne programe.

2. CILJ: Sprejetje vseh potrebnih ukrepov za zaščito ranljivih članov v primerih nasilja v družini

Strategija 1: Sprejetje nacionalne strategije za preprečevanje nasilja v družini.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Nacionalna strategija za preprečevanje nasilja v družini	Faza oblikovanja, sprejemanja in implementacije nacionalne strategije nasilja v družini	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija 2: Nadaljevati z javnimi razpisi za sofinanciranje programov nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko nasilja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sofinanciranje programov nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko nasilja	Število financiranih programov nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko nasilja	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Inštitut RS za socialno varstvo	
	Skupen obseg sredstev iz javnih razpisov namenjen sofinanciranju programov nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko nasilja		

Strategija 3: Poostriiti sankcije za kršitelje otrokove integritete.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Storilci kaznivih dejanj nasilja nad otroki	Število obsodilnih sodb za storilce kaznivih dejanj nasilja nad otroki	Ministrstvo za notranje zadeve	
Sankcije za storilce kaznivih dejanj nasilja nad otroki			Potrebno bi bilo izdelati analizo položaja otroka žrtve v

			kazenskem postopku in evalvirati sankcije, ki jih predvideva zakonodaja za storilce kaznivih dejanj nasilja nad otroki
--	--	--	--

3. CILJ: Nemoteno izvajanje programov v podporo družini

Strategija 1: Zagotoviti večjo in lažjo dostopnost do različnih storitev vsem članom družine in omogočiti večjo pluralizacijo storitev tudi z zasebnimi ponudbami.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Pestrost socialnih storitev za družino	Storitveni programi za družino, ki jih izvajajo nevladne organizacije: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Število programov ☐ Število uporabnikov 	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Inštitut RS za socialno varstvo	

Strategija 2: Spodbujati izobraževalne programe (priprava na zakon, otroka, družina v krizi...).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izobraževalni programi za pripravo na zakon in za družine	Število izobraževalnih programov za pripravo na zakon in za družine: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Priprava na zakon ☐ Za družine 	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
Sofinanciranje programov nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s predzakonskim in družinskim izobraževanjem in svetovanjem	Število financiranih programov nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s predzakonskim in družinskim izobraževanjem in svetovanjem	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Inštitut RS za socialno varstvo	

Strategija 3: Zagotoviti večjo vključenost strokovnjakov s posebnimi/specifičnimi znanji za pomoč družinam v krizi.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vključenost zunanjih ekspertov za pomoč družinam v krizi	Število zunanjih ekspertov za pomoč družinam v krizi, ki sodelujejo s Centri za socialno delo	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Skupnost centrov za socialno delo	

Strategija 4: Zagotoviti dodatno oziroma specialistično izobraževanje zdravnikov o psihosocialnih težavah otrok in mladine.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi za podiplomsko izobraževanje zdravstvenih delavcev	Število ur podiplomskega izobraževanja zdravstvenih delavcev namenjeno psihologiji otrok in mladostnikov	Ministrstvo za zdravje; Inštitut za varovanje zdravja	

Strategija 5: Zagotoviti nadaljnjo pestrost socialnih storitev (kombinacija javnega, zasebnega in prostovoljnega sektorja), še posebej na področju varstva predšolskih otrok in osnovnih varstvenih ter socialnovarstvenih programov ter zagotoviti boljšo pokritost na celotnem območju Slovenije.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Pestrost vzgojno varstvenih storitev	Vrtci po številu otrok in strokovnih delavcev	Statistični urad RS; Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Otroci, ki so v vrtcu vključeni v programe predšolske vzgoje, po trajanju in dnevnem času izvajanja programa: ☐ dnevni ☐ poldnevni ☐ krajši		

Dostopnost vzgojno varstvenih storitev	Otroci, ki obiskujejo vrtec, po dopoljenih letih starosti po občinah: ☐ število ☐ delež	Statistični urad RS; Ministrstvo za šolstvo in šport	
--	---	---	--

Strategija 6: Družinam otrok in mladim s posebnimi potrebami zagotavljati večjo stopnjo strokovne individualne pomoči na domu.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Stopnja strokovne mobilne individualne pomoči na domu	Število uporabnikov strokovne mobilne individualne pomoči na domu	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Statistični urad RS	

III. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNA POLITIKA

Splošni kazalci

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost
Vključenost v izobraževalni proces	Delež otrok, vključenih v predšolsko izobraževanje (0-3; 3-5)	Urad RS za statistiko, Ministrstvo za šolstvo in šport
	Delež otrok, vključenih v osnovnošolsko izobraževanje	Urad RS za statistiko, Ministrstvo za šolstvo in šport
	Delež otrok, vključenih v srednješolsko izobraževanje	Urad RS za statistiko, Ministrstvo za šolstvo in šport
Uspešnost otrok v izobraževalnem procesu	Delež otrok, ki so uspešno končali šolanje v osnovni šoli	Ministrstvo za šolstvo in šport
	Delež otrok, ki so uspešno končali šolanje v srednji šoli (po vrstah šol)	Ministrstvo za šolstvo in šport

1. CILJ: Zagotavljati enake možnosti za vzgojo in izobraževanje ter krepiti dostopnosti do izobraževanja

Strategija 1: Ponuditi več različnih kakovostnih vzgojno-izobraževalnih programov na različnih ravneh vzgojno-izobraževalnega sistema.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vzgojno-izobraževalni programi	Število različnih vzgojno-izobraževalnih programov na vseh ravneh vzgojno-izobraževalnega sistema	Ministrstvo za šolstvo in šport	Za oceno kakovosti posameznih programov je potrebno izvesti evalvacijo.

Strategija 2: Zagotoviti možnosti za izvajanje inkluzije v vrtcih in šolah. Zagotavljati sistemske, programske in normativne pogoje za uspešno integracijo otrok s posebnimi potrebami.

/

Strategija 3: Zagotavljati systemske pogoje za uspešnejše vključevanje (predvsem otrok iz socialno ranljivih skupin) v sistem vzgoje in izobraževanja

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vključenost v sisteme vzgoje in izobraževanja	Delež otrok, pripadnikov ranljivih skupin, ki so vključeni v sisteme vzgoje in izobraževanja	Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
Uspešnost pripadnikov ranljivih skupin	Delež otrok, pripadnikov ranljivih skupin, ki uspešno zaključijo šolanje	Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija 4: Ponuditi različne oblike in možnosti izobraževanja (razvoj različnih vzgojno-izobraževalnih programov, zagotavljati prehodnost med programi,...).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vzgojno-izobraževalni programi	Potrebno je opredeliti razliko s Strategijo 1 v okviru istega cilja!		
Prehodnost med programi			

2. CILJ: Zagotavljati kakovostno vzgojo otrok za medsebojno strpnost, zmanjševanje neenakosti v družbi, spoštovanje različnosti in človekovih pravic

Strategija 1: Zagotavljati visoko kakovost na vseh ravneh in v vseh programih na področju vzgoje in izobraževanja

/

Strategija 2: Razvijati programe, ki spodbujajo ustvarjalnost in inovativnost mladih.

/

Strategija 3: Zagotavljati mednarodno primerljivost znanj, spretnosti, kompetenc, ki jih usvajajo mladi v okviru sistema vzgoje in izobraževanja

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Mednarodna primerljivost	Mesta, ki jih slovenski otroci in mladina zasedejo pri mednarodnih preverjanjih znanja	Ministrstvo za šolstvo in šport, Institucije, ki so vključene v mednarodne mreže preverjanja dosežkov otrok in mladine	

Strategija 4: Razviti sistem vrednotenja formalnega, neformalnega in informalnega znanja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vrednotenje znanja	V kateri fazi se nahaja razvijanje sistema vrednotenja formalnega, neformalnega in informalnega znanja	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija 5: Krepiti socialno-integracijsko vlogo šole z vključevanjem različnih programov v vrtnice in šole, ki prispevajo k razvoju in krepitvi socialnih veščin in hkrati z vključevanjem temeljnih civilizacijskih vrednot v programe vrtnic in šol (spoštovanje sočloveka, poštenost, odgovornost, iskrenost, delavnost, medgeneracijsko in siceršnja solidarnost, idr.)

/

Strategija 6: Pri posodabljanju in izvajanju programov je treba posebno pozornost posvetiti odpravljanju stereotipov, krepitvi državne pripadnosti ter nacionalni identiteti, spoštovanju slovenske kulturne in narodne identitete, jezika, običajev, dediščine, okolja, ipd.

/

3. CILJ: Uveljavljanje vseživljenjskega učenja na vseh izobraževalnih ravneh

Strategija 1: Zagotoviti vsem otrokom možnosti nadaljevanja šolanja po končani osnovni šoli in doseči, da bo večina generacije dosegla vsaj srednjo strokovno izobrazbo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Nadaljevanje šolanja	Delež otrok, ki po končani osnovni šoli nadaljujejo šolanje na srednješolski ravni	Ministrstvo za šolstvo in šport	
Dosežena srednješolska izobrazba	Delež mladih po posameznih kohortah, ki so uspešno zaključili srednješolsko izobraževanje	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija 2: Usposobiti vse otroke, tudi otroke in mlade s posebnimi potrebami, za uspešno vključevanje v procese vseživljenjskega učenja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vseživljenjsko učenje			Potrebno je izdelati strategijo ali načrt za usposabljanje otrok za vključevanje v procese vseživljenjskega učenja

Strategija 3: Uvesti učinkovite preventivne ukrepe za zmanjševanje osipa, predvsem v poklicnih šolah.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Ukrepi za zmanjšanje osipa	Število osipnikov – po spolu, starosti in vrsti šole	Ministrstvo za šolstvo in šport	Za oceno učinkovitosti in uspešnosti ukrepov za zmanjšanje osipa je potrebna vsebinska evalvacija ukrepov.

IV. SOCIALNA POLITIKA

1. CILJ: Doseči večjo učinkovitost pri podpori in pomoči otrokom in njihovim družinam

Strategija 1: Centri za socialno delo morajo tudi v prihodnje ostati najpomembnejši promotorji socialnovarstvenih storitev v svojih okoljih, vendar morajo svoje sodelovanje razširiti tudi na druge izvajalce.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Ocena učinkov reorganizacije centrov za socialno delo		Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve	Potrebno bi bilo izdelati evalvacijo delovanja centrov za socialno delo po uvedbi sprememb, ki bodo uvedene z reorganizacijo njihovega dela predvidoma v letu 2007.

Strategija 2: Centri za socialno delo morajo okrepiti vlogo povezovalcev sistema, spodbujevalca novih programov in posredovanja informacij

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Ocena učinkov reorganizacije centrov za socialno delo		Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve	Potrebno bi bilo izdelati evalvacijo delovanja centrov za socialno delo po uvedbi sprememb, ki bodo uvedene z reorganizacijo njihovega dela predvidoma v letu 2007.

Strategija 3: Centri za socialno delo morajo posebno pozornost nameniti učinkovitejšemu informiranju in izobraževanju otrok s posebnimi potrebami

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi informiranja in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami, ki jih izvajajo centri za socialno delo	Vrste programov informiranja in izobraževanja otrok po posameznih centrih za socialno delo	Skupnost centrov za socialno delo	

Strategija 4: Potrebna je reorganizacija centrov za socialno delo tako po organiziranosti kot tudi po vsebini in učinkovitosti, ki bo podprta z dobro informacijsko mrežo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Ocena učinkov reorganizacije centrov za socialno delo		Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve	Potrebno bi bilo izdelati evalvacijo delovanja centrov za socialno delo po uvedbi sprememb, ki bodo uvedene z reorganizacijo njihovega dela predvidoma v letu 2007.

2. CILJ: Otrokom in mladini zagotoviti kakovostno življenje v okviru primarne socialne mreže

Strategija 1: V okviru centrov za socialno delo je treba krepiti ustvarjanje podpornih socialnih mrež in spodbujati preventivne socialnovarstvene programe.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Preventivni socialnovarstveni programi za krepitev primarne socialne mreže	Število preventivnih socialnovarstvenih programov za krepitev primarne socialne mreže po posameznih centrih za socialno delo	Skupnost centrov za socialno delo	

Strategija 2: Omogočiti in spodbujati pluralnost izvajalcev.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi nevladnih organizacij namenjenih otrokom in mladini	Število programov nevladnih organizacij namenjenih otrokom in mladini	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
	Obseg sredstev iz javnih razpisov namenjen programom nevladnih organizacij namenjenih otrokom in mladini	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija 3: Za izvajanje zahtevnejših javnih pooblastil in kompleksnega svetovalnega dela za otroke, mladino in družino bo treba zagotoviti strokovnjake-specialiste, ne glede ali se bo ukrep izvedel na lokalni ali regijski ravni.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izvajanje kompleksnejšega svetovalnega dela za otroke in mladino	Število strokovnjakov-specialistov v centrih za socialno delo oziroma regijskih centrih	Skupnost centrov za socialno delo	
	Število timov strokovnjakov (mobilna služba) na regijski ravni	Skupnost centrov za socialno delo	

Strategija 4: Ločevanje terapevtskega dela od izvrševanja javnih pooblastil je nujno tudi v manjših centrih za socialno delo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Ločeno izvajanje javnih pooblastil in svetovalnega dela	Število centrov za socialno delo, ki niso zagotovili ločenega izvajanja javnih pooblastil in svetovalnega dela	Skupnost centrov za socialno delo	

3. CILJ: Zmanjšati revščino in socialno izključenost otrok in družin

Strategija 1: Cilji boja proti revščini in socialni izključenosti otrok in mladine v Sloveniji se bodo še naprej uresničevali v skladu z zastavljenim Nacionalnim programom boja proti revščini in socialni izključenosti.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Stopnja revščine	Delež gospodinjstev z otroki pod 60% mediane ekvivalenčnega dohodka	Statistični urad RS	
Izvajanje Nacionalnega programa boja proti revščini in socialni izključenosti			Analiza izvajanja programa z vidika uresničevanja ciljev zastavljenih v Nacionalnem programu za boj proti revščini in socialni izključenosti.

Strategija 2: Nadaljevati z ukrepi, ki so usmerjeni v zmanjševanje revščine v družinah z večjim faktorjem tveganja

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Stopnja tveganja revščine glede na tip gospodinjstva	Delež gospodinjstev z otroki pod mejo revščine, po tipih gospodinjstev: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Vsa gospodinjstva ☐ Enostarševsko gospodinjstvo z vsaj enim vzdrževanim otrokom ☐ Dva odrasla z enim vzdrževanim otrokom ☐ Dva odrasla z dvema vzdrževanima otrokoma ☐ Dva odrasla z vsaj tremi vzdrževanimi otroki ☐ Druga gospodinjstva z vzdrževanimi otroki 	Statistični urad RS	

Strategija 3: Upoštevati je potrebno specifični položaj družin, ki imajo otroke s posebnimi potrebami. Zaradi njihovih specifičnih potreb, ki izvirajo iz večjih stroškov za takega otroka, bo posebna pozornost namenjena spremljanju položaja teh družin, z raznimi korektivi pa bo tem družinam omogočeno izenačevanje s položajem družin, ki teh situacij nimajo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Spremljanje položaja otrok s posebnimi potrebami	Število otrok upravičenih do povečanega otroškega dodatka	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
			Izdelava obdobjnih analiz položaja otrok s posebnimi potrebami

4. CILJ: Zagotavljanje socialnih prejemkov

Strategija 1: Ker socialna pomoč zagotavlja minimalno raven socialne varnosti vsem, ki si je ne morejo zagotoviti sami, je potrebno najprej zagotoviti ustrezno raven minimalnega dohodka in ga nato nadgrajevati z drugimi oblikami socialnih prejemkov. Pri nadaljnjih spremembah ureditve socialnih pomoči in otroških dodatkov je potrebno upoštevati ustrezen vrstni red socialnih prejemkov.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sprememba ureditve socialnih pomoči in otroških dodatkov (glede na vrstni red socialnih prejemkov)			Potrebno bi bilo izdelati analizo učinkov morebitnih sprememb Zakona o družinskih prejemkih in Zakona o socialnem varstvu.

Strategija 2: Spremljanje in analiziranje skupnih učinkov vseh socialnih prejemkov na socialni položaj družin in njihovih članov predstavlja nujni pogoj za doseganje boljših učinkov v smeri zmanjševanja revščine. Zagotovili bomo spremljanje podatkov na agregatni in na individualni ravni.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Otroci in mladina, prejemniki različnih oblik denarnih pomoči	Število otrok upravičencev do: ☐ denarne socialne pomoči ☐ otroškega dodatka: ☐ republiških štipendij	Statistični urad RS; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Ministrstvo za šolstvo in šport	

Vzpostavitev celovite evidence prejemnikov vseh oblik socialnih prejemkov			Potrebno bi bilo analizirati ali je vzpostavljena in kako deluje celovita evidenca (evidenca vseh oblik socialnih prejemkov) prejemnikov vseh oblik socialnih prejemkov
---	--	--	---

5. CILJ: Zagotoviti ukrepe za zmanjšanje osipa v srednjih šolah ter povečati vključenost brezposelne mladine v programe usposabljanja in izobraževanja

Strategija 1: Širjenje in izboljšanje ponudbe programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter njihove kakovosti glede na potrebe trga, s ciljem zmanjšanja strukturnega neskladja in dviga izobrazbene ravni

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vključenost otrok in mladine v programe usposabljanja in izobraževanja	Oblike in število programov poklicnega usposabljanja in izobraževanja	Zavod RS za zaposlovanje	
	Število otrok in mladih vključenih v programe usposabljanja in izobraževanja	Zavod RS za zaposlovanje	

Strategija 2: Zagotavljanje ustrežnejšega sistema poklicnega svetovanja in učne pomoči mladim s težavami pri učenju

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi poklicnega svetovanja in učne pomoči	Oblike in število programov poklicnega svetovanja in učne pomoči	Zavod RS za zaposlovanje; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
	Število otrok in mladih vključenih v oblike poklicnega svetovanja in učne pomoči	Zavod RS za zaposlovanje; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

V. POLITIKA POSEBNE DRUŽBENE SKRBI

A. Otroci s posebnimi potrebami

A1. CILJ: Zagotoviti sistemski pristop pri obravnavi otrok s posebnimi potrebami

Strategija A1: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve mora pristopiti k spremembam in dopolnitvam Zakona o socialnem varstvu tako, da bodo postali zavodi centri strokovne podpore in bo obvezna sestavina delovanja zavodov, ki vključujejo otroke s posebnimi potrebami, namenjena tudi otrokom, ki niso v zavodskem varstvu, da bodo zavodi odprti v okolje, da bodo zagotavljali mobilno službo in bodo v strokovno podporo akterjem, ki delujejo v okolju in razvijajo občasne oblike skrbi za otroke s posebnimi potrebami. Tako opredeljena vloga zavodov bi tudi okrepila proces »deinstitucionalizacije« oziroma pluralizacije oblik pomoči in podpore kot tudi povečala možnosti izbire za otroke in njihove družine.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Spremembe zakona o socialnem varstvu	V kateri fazi so spremembe in dopolnitve Zakona o socialnem varstvu	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija A2: Pripraviti je potrebno celovit program operacionalizacije Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Operacionalizacija Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami	V kateri fazi je operacionalizacija Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija A3: Potrebno je poenotiti in kadrovske dopolniti zdravstveno oskrbo otrok s posebnimi potrebami ter vzpostaviti sistem povezovanja različnih institucij, ki zagotavljajo pomoč tem otrokom in njihovim družinam.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zdravstvena oskrba otrok s posebnimi potrebami		Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

A2. CILJ: Omogočiti vsem otrokom s posebnimi potrebami celovito zgodnjo obravnavo

Strategija A1: V najkrajšem možnem času morajo Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pripraviti osnutek Zakona o celoviti zgodnji obravnavi vseh otrok s posebnimi potrebami. Z njim morajo sistemsko zagotoviti pogoje za celovito zgodnjo obravnavo vsem otrokom s posebnimi potrebami v Sloveniji. Celovita zgodnja obravnavo vključuje tako zgodnje odkrivanje kot tudi zgodnjo obravnavo otroka in družine s strani različnih strokovnjakov, ki delujejo usklajeno. Zakon mora določiti obseg pravice, standarde, izvajalce in plačilo storitev, kakor tudi predvideti oblikovanje mreže, ki bo zagotovila enakomerno pokritost in dostopnost na področju države.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zakon o celoviti zgodnji obravnavi vseh otrok s posebnimi potrebami	V kateri fazi je priprava Zakona o celoviti zgodnji obravnavi vseh otrok s posebnimi potrebami	Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

A3. CILJ: Zagotoviti individualno obravnavo otrok kot jo določa zakon in predvideti ukrepe za vsakega posameznega otroka

Strategija A1: V okviru izobraževalnega sistema bo zagotovljeno stalno strokovno usposabljanje vzgojiteljev, učiteljev in drugih strokovnih delavcev kot tudi stalno usposabljanje članov komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami ter šolske uprave za odgovorne naloge v zvezi z usmerjanjem, in sicer tako, da bo usmerjanje dejansko naravnano na posameznega otroka ter da bi bile zagotovljene odprte možnosti za eventualno preusmeritev otroka v ustrezen program. Prav tako je pri tem pomembno sodelovanje s starši otroka.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Usposabljanje strokovnjakov za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami	Število usposabljanj strokovnjakov za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami	Ministrstvo za zdravje; Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
	Število strokovnjakov, ki so se udeležili usposabljanj za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami	Ministrstvo za zdravje; Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija A2: Otrokom s posebnimi potrebami, ki niso vključeni v zavod, je potrebno poleg pedagoške pomoči zagotoviti tudi ustrezno zdravstveno in terapevtsko oskrbo (fizioterapijo, delovno in govorno terapijo), kot jo že imajo otroci, ki so vključeni v zavode.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zdravstvena in terapevtska oskrba otrok, ki niso vključeni v zavod		Ministrstvo za zdravje; Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo,	Za spremljanje izvajanja te strategije so

		družino in socialne zadeve	potrebne vsebinske evalvacije
--	--	----------------------------	-------------------------------

A4. CILJ: Usposobiti sistem vzgoje in izobraževanja, ki bo omogočil učinkovito učenje učencev s posebnimi potrebami

Strategija A1: Posebne napore za uresničevanje inkluzije bodo morali vložiti vodstveni in svetovalni delavci v vrtcih, na osnovnih in drugih šolah. Oblikovati bodo morali nov odnos do otrok s posebnimi potrebami (pozitivna stališča, dodatno izobraževanje učiteljev, nabava strokovne literature idr.); zagotoviti ustrezne prostorske pogoje ter druge prilagoditve in pripomočke; razvijati demokratične odnose, partnerski odnos s starši in sovrstniško pomoč ter omogočiti optimalno socialno participacijo samih otrok s posebnimi potrebami; podpirati učitelje pri delu z otroki s posebnimi potrebami ter spodbujati različne aktivnosti za največji možni razvoj potencialov, psihosocialne kompetentnosti in psihične odpornosti otrok s posebnimi potrebami.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Stališča šolskih strokovnjakov o otrocih s posebnimi potrebami v šolah	Število strokovnih delavcev po šolah, ki so se udeležili izobraževanj o otrocih s posebnimi potrebami	Ministrstvo za šolstvo in šport	
Inkluzija otrok s posebnimi potrebami	Število šol, ki imajo zagotovljene prostorske pogoje ter druge prilagoditve in pripomočke	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija A2: Prilagoditev šol s prilagojenim programom in specialnih zavodov politiki inkluzije ne pomeni ukinjanja ustanov, pomeni dejansko razširitev njihove dejavnosti za optimalno koriščenje kadrovskih in materialnih virov v korist vseh otrok s posebnimi potrebami, vključno za otroke s primanjkljaji na posameznih področjih učenja. Še vedno bo potrebno ohranjati primarno dejavnost zavodov zaradi različnih potreb otroka in možnosti družine ter okolja.

/

B. Otroci in mladina etnične skupnosti (Romi)

B1. CILJ: Doseči izboljšanje socialnega položaja romskih otrok ter zagotoviti njihovo socialno vključenost v širše okolje.

Strategija B1: Skladno s Strategijo vzgoje in izobraževanja Romov v RS spodbujati učinkovitejše vključevanje romskih otrok v šolski sistem.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vključenost romskih otrok v programe predšolske vzgoje	Število romskih otrok vključenih v programe predšolske vzgoje glede na spol	Ministrstvo za šolstvo in šport	
Vključenost romskih otrok in mladine v izobraževalni sistem	Delež romskih otrok, ki obiskuje osnovno šolo po triadah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Delež romskih otrok, ki obiskuje srednjo šolo po spolu	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Delež romskih otrok vključenih v osnovno šolo s prilagojenim programom	Ministrstvo za šolstvo in šport	
Šolska uspešnost romskih otrok	Osip romskih učencev in dijakov po ravneh izobraževanja	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija B2: Oblikovati različne mehanizme za spodbujanje in krepitev pozitivnih odnosov med Romi in večinskim prebivalstvom.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Mehanizmi za spodbujanje in krepitev pozitivnih odnosov med Romi in večinskim prebivalstvom	Število in oblike medsebojnega sodelovanja romske in večinske populacije		Potrebno bi bilo opredeliti mehanizme spodbujanja pozitivnih odnosov in evalvirati njihovo učinkovitost.

Strategija B3: Zagotoviti možnosti ohranjanja romskega jezika in kulture.

/

Strategija B4: Posebno pozornost je treba nameniti tudi pridobitvi večjega števila učiteljev iz vrst pripadnikov romske skupnosti.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Romski vzgojitelji in učitelji	Število romskih vzgojiteljev/ic in učiteljev/ic v različnih stopnjah izobraževanja	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija B5: Pristojni organi morajo zagotoviti usposabljanje strokovnega osebja za izvajanje posebnih programov pomoči, ki bodo utemeljeni na posebnostih te populacije, individualizaciji različnih pomoči za otroke romske skupnosti.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Usposabljanje strokovnih delavcev za izvajanje programov pomoči Romom	Število strokovnih delavcev, ki so bili vključeni v programe usposabljanja za delo z Romi		Potrebno bi bilo zagotoviti programe usposabljanja in evalvirati njihovo učinkovitost.

Strategija B6: Zagotoviti ustrežnejše in uspešnejše sodelovanje socialnih služb z Romi v različnih okoljih. Tako bi lahko strokovne službe probleme ocenjevale realneje in jih tudi bolj učinkovito odpravljale.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sodelovanje socialnih služb z Romi			Potrebno bi bilo evalvirati oblike sodelovanja socialnih služb z Romi in

			opredeliti mehanizme s katerimi bi to sodelovanje izboljšali.
--	--	--	---

B2. CILJ: Vsem romskim otrokom je potrebno zagotoviti ustrezno zdravstveno varstvo

Strategija B1: Vsem romskim otrokom je potrebno omogočiti redne zdravstvene preglede in omogočiti cepljenje.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zdravstveno varstvo romskih otrok	Delež romskih otrok, ki so deležni rednih preventivnih pregledov po starostnih obdobjih		
	Delež precepljenosti romskih otrok		

C. Otroci brez spremstva

C1. CILJ: Zagotoviti otrokom in mladini brez spremstva uresničevanje njihovih pravic

Strategija C1: Ko se v konkretnem primeru ugotovi, da je vrnitev otroka v matično državo, ter v njegovo družino najboljša rešitev, bomo le-to izvajali na osnovi programov prostovoljne vrnitve, in sicer ob pomoči in sodelovanju z ustreznimi organi v njegovi matični državi. V Sloveniji moramo v ta namen izdelati celovit sistem delovanja pri vračanju otrok, ob upoštevanju Zakona o tujcih.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Učinkovitost sistema vračanja otrok brez spremstva	Število otrok brez spremstva, ki so se vrnili v matično državo		Potrebno bi bilo izdelati evalvacijo dosedanjega sistema in na

v matično državo			osnovi ugotovitev pripraviti priporočila za izboljšanje.
------------------	--	--	--

Strategija C2: Pri pridobitvi statusa begunca bi moral biti izdelan celovit individualni program integracije za vsakega otroka-begunca, v sodelovanju s Sektorjem za integracijo beguncev in tujcev, centri za socialno delo, šolami, zdravstvenimi ustanovami ter v sodelovanju z otrokom in nevladnimi organizacijami, da se takemu otroku omogoči čim lažjo in hitrejšo vključitev v novo okolje.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Priprava celovitega individualnega programa integracije za otroke begunce	Delež otrok brez spremstva za katere je bil izdelan individualni integracijski program	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Sektor za integracijo beguncev in tujcev	

Strategija C3: Centrom za socialno delo je potrebno za izvajanje skrbi za otroke brez spremstva določiti delokrog. Še posebej bo pozornost namenjena vzpostavitvi in izvajanju individualnih integracijskih programov za vse otroke in mladino brez spremstva. Programi vključitve morajo biti zagotovljeni v čim širši možni obliki.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izvajanje individualnih integracijskih programov za otroke brez spremstva			Potrebno bi bilo evalvirati kvakovost izvajanja individualnih integracijskih postopkov za otroke brez spremstva.

Strategija C4: Zakonodajne spremembe morajo prispevati k izboljšanju zaščite in varstva otrok brez spremstva, predvsem tistih, ki ne zaprosijo za azil.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zakonodajne spremembe, ki urejajo zaščito in varstvo otrok brez spremstva			Potrebno bi bilo evalvirati obstoječe stanje in predvidene spremembe z vidika uresničevanja cilja zagotovitve najboljše zaščite in varstva otrok brez spremstva.

C2. CILJ: Pridobitev potrebnih relevantnih informacij o položaju otroka ali mladostnika brez spremstva, celostna obravnava in priprava takšnih rešitev, ki so v otrokovo največjo korist

Strategija C1: Ustrezno urediti področja, kjer se kažejo konkretne pomanjkljivosti pri zaščiti otrok brez spremstva in zagotoviti njihovo celostno obravnavo, brez katere je težko poiskati najboljšo rešitev za otroka; zagotoviti ustrezno zbiranje podatkov o teh otrocih; odpraviti pomanjkljivo sodelovanje med pristojnimi službami; izboljšati postopke pri postavitvi skrbnikov; zagotoviti primerno nastanitev; pripraviti in izvajati integracijske programe za otroke in mladoletnike brez spremstva; okrepiti boj proti trgovini z otroki.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Učinkovitost sistema zbiranja relevantnih informacij o položaju otrok brez spremstva na enem mestu		Pristojen center za socialno delo	Potrebno bi bilo združevati informacije o otrocih brez spremstva, ki jih zbirajo različne inštitucije in nevladne organizacije na enem mestu.

Strategija C2: Krepi sodelovanje in povezovanje vladnih in nevladnih organizacij pri nujenju pomoči in zaščite otrok.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sodelovanje in povezovanje vladnih in nevladnih organizacij pri nujenju pomoči in zaščite otrok brez spremstva	Število otrok brez spremstva, ki so jim nudile pomoč nevladne organizacije		
	Skupen obseg javnih sredstev namenjen sofinanciranju programov nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z nujenjem pomoči otrokom brez spremstva	Medsektorska komisija za boj proti trgovini z ljudmi	

D. Otroci z odklonskim vedenjem

D1. CILJ: Ustvariti pogoje, da otroci z odklonskim vedenjem pridobijo znanje, izkušnje in možnosti, da spremenijo svoje vzorce vedenja in se na ta način vključijo v vrstniško in širše socialno okolje

Strategija D1: Pomembni zaščitni dejavniki pred motnjami v vedenju med otroki in mladino so ustrezna opora družine, zadovoljstvo s šolo, kot tudi zaledje ustrezne mreže, kar otrokom omogoči, da bo postopoma razvil svoje sposobnosti na socialnem, izobraževalnem in delovnem področju. Prav zato bomo posebno pozornost namenili različnim oblikam podpore družini (preventivno, svetovalno, materialno) ter izobraževalnemu sistemu.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Oblike podpore družinam			Potrebno bi bilo izvesti evalvacijo obstoječih programov podpore družinam ter

			predlagati ukrepe s katerimi bi krepili vlogo družin kot pomembne opore mladim v obdobju odraščanja.
Šolska klima			Potrebno bi bilo evalvirati kako šolska klima vpliva na odklonsko vedenje otrok in oblikovati ukrepe, ki jo bodo izboljševali.

D2. CILJ: Obravnavati otroke z odklonskim vedenjem v skladu z njihovimi razmerami kot tudi s težo odklonskega vedenja in dosledno spoštovanje integritete otroka v vseh postopkih pred organi, ki jih obravnavajo

Strategija D1: Otroke in mladino z vedenjskimi motnjami obravnavajo centri za socialno delo, ki sodelujejo s šolskimi svetovalnimi službami in otroke napotijo na svetovalne centre. Ker gre za reševanje kompleksnih psihosocialnih težav otrok in mladoletnikov, pa tudi njihovih družin, bo zagotovljeno, da se bo na vseh centrih za socialno delo izvajanja multidisciplinarna in timska obravnava vsakega otroka in mladostnika.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Multidisciplinarna obravnava otroka oziroma mladostnika z vedenjskimi motnjami	Delež otrok z vedenjskimi motnjami, ki so jih obravnavali multidisciplinarni timi	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Ministrstvo za notranje zadeve; Ministrstvo za pravosodje	

Strategija D2: Ustrezno je treba urediti obravnavo zlasti otrok, ki še pred dopolnjenim 14 letom storijo dejanje, ki ima vse znake kaznivega dejanja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Otroci in mladi storilci različnih	Število otrok do 14. leta	Ministrstvo za delo, družino in socialne	Potrebno bi bilo tudi evalvirati

prekrškov in kaznivih dejanj do 14.leta.		zadeve; Ministrstvo za notranje zadeve; Ministrstvo za pravosodje	obstoječe postopke obravnave mladoletnih storilcev kaznivih dejanj in pripraviti predlog ustrežnejših postopkov.
--	--	---	--

Strategija D3: Zaradi varovanja koristi mladoletnega osumljenca v predkazenskem postopku je treba izboljšati sodelovanje med socialno službo in policijo ter zagotoviti sočasno vodenje postopkov obeh služb, s čimer bomo zagotovili bolj učinkovito in otroku prilagojeno obravnavo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sodelovanje med policijo in socialno službo pri obravnavanju mladoletnih osumljencev kaznivih dejanj	Pogostost stikov med socialno službo in policijo	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Ministrstvo za notranje zadeve;	Potrebno bi bilo evalvirati kakovost in učinkovitost sodelovanja med obema inštitucijama.

D3. CILJ: Zmanjšanje vpliva različnih dejavnikov tveganja na odklonsko vedenje otrok

Strategija D1: Posebno pozornost bo namenjen zgodnjemu in pravočasnemu zaznavanju resnejših oblik mladostniških stisk, ki pogosto vplivajo na pojav odklonskega vedenja. Zagotoviti vzgojiteljem in učiteljem usposabljanja o pravočasnem prepoznavanju težav otrok in mladine ter vzpostavitev dialoga s svetovalnimi službami na šolah, centrih za socialno delo, ipd.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Usposabljanje vzgojiteljev in učiteljev.	Število strokovnih delavcev, ki so se udeležili usposabljanj s področja odklonskega	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

	vedenja		
Delovanje šolskih svetovalnih služb	Število otrok, ki so poiskali pomoč šolske svetovalne službe	Ministrstvo za šolstvo in šport	Potrebno bi bilo izdelati tudi evalvacijo učinkovitosti šolskih svetovalnih služb pri zaznavanju stisk in njihov odziv na to.

Strategija D2: Otroke in mladino, katerih odklonsko vedenje je že prepoznano, je treba, če je le mogoče tudi ob podpori družine, vključiti v ustrezne oblike (vzpostavitev pozitivne samopodobe in uspešne integracije v socialno okolje).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Pomoč otrokom in mladostnikom s prepoznanim odklonskim vedenjem	Oblike pomoči otrokom s prepoznanim odklonskim vedenjem	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Za vsebinsko oceno in merjenje učinkovitosti teh oblik je potrebna evalvacija.

VI. POLITIKA ZAŠČITE PRED ZANEMARJANJEM, NASILJEM IN ZLORABO

A) Zaščita pred zanemarjanjem in nasiljem

A1. CILJ: Preprečevanje vseh oblik nasilja nad otroki ter da se zaščita žrtev prepozna kot ena prednostnih nalog države

Strategija A1: Izvesti pregled in ovrednotenje obstoječih aktivnosti ter zagotoviti učinkovito sodelovanje vseh pristojnih organov (Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Varuh človekovih pravic, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za šolstvo in šport, tožilstvo)

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sodelovanje vseh pristojnih organov	Oblike in pogostost sodelovanja		Potrebno bi bilo oblikovati telo oziroma organ, ki bi bil zadolžen za medsebojno koordinacijo med pristojnimi organi.

Strategija A2: Zagotoviti ustrezno ozaveščanje in informiranje otrok, mladostnikov in staršev o problematiki nasilja v družini in širši okolici (tudi kot obvezna vsebina v šolskem kurikulumu).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izobraževanje o prepoznavanju nasilja staršev in otrok	Število ur izobraževanja o nasilju v šolskem kurikulumu	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija A3: Zagotoviti programe obravnave in pomoči za otroke in mladostnike, žrtve družinskega nasilja ter za povzročitelje nasilja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi in oblike pomoči žrtvam družinskega nasilja	Število in oblike pomoči žrtvam družinskega nasilja	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija A4: Zagotoviti večjo medijsko pozornost informativnim oddajam o prepoznavanju in preprečevanju različnih oblik nasilja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Medijska pozornost informativnim oddajam o prepoznavanju nasilja	Število oddaj; člankov idr. o nasilju	Ministrstvo za kulturo	

A2. CILJ: Izboljšanje zakonskega varstva in zaščite otrok

Strategija A1: Izdelava nacionalnih usmeritev za preprečevanje nasilja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Potek izdelave nacionalnih usmeritev za preprečevanje nasilja.	V kateri fazi je priprava nacionalnih usmeritev za preprečevanje nasilja		Potrebno bi bilo opredeliti, kdo je odgovoren za izdelavo nacionalnih usmeritev in opredeliti roke za njihovo izdelavo.

Strategija A2: Zagotoviti aktivno vlogo Strokovnega sveta za problematiko nasilja v družini.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vloga Strokovnega sveta za problematiko nasilja v družini	Število aktivnosti Strokovnega sveta za problematiko nasilja v družini	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

A3. CILJ: Zagotavljanje strokovne (specialistične) usposobljenosti vseh strokovnjakov

Strategija A1: Nadaljevanje in uvajanje novega strokovnega usposabljanja delavcev centrov za socialno delo, policije, učiteljev, sodnikov, tožilcev in regijskih koordinatorjev za preprečevanje nasilja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Strokovno usposabljanje delavcev za socialno delo, policije učiteljev, sodnikov, tožilcev in regijskih koordinatorjev za preprečevanje nasilja.	Število udeležencev strokovnega usposabljanja	Ministrstvo za notranje zadeve; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Potrebno bi bilo izdelati evalvacijo učinkovitosti dosedanjih oblik usposabljanja.
	Nove oblike strokovnega usposabljanja za posamezne strokovnjake	Ministrstvo za notranje zadeve; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

B) Zaščita pred spolno zlorabo

B1. CILJ: Zagotavljanje programov za telesno in duševno okrevanje žrtev spolne zlorabe ter njihove reintegracije ter zagotavljanje obvezne terapevtske obravnave storilcev

Strategija B1: Zagotovili bomo dovolj rehabilitacijskih in drugih socialnih programov, ki so nujni za okrevanje otrok žrtev nasilnih dejanj.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Pomoč otrokom žrtev nasilja za njihovo okrevanje.	Število rehabilitacijskih in drugih socialnih programov za okrevanje otrok žrtev nasilnih dejanj.	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

	Oblike rehabilitacijskih in drugih socialnih programov za okrevanje otrok žrtev nasilnih dejanj.	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
--	--	---	--

Strategija B2: Zagotovili bomo tudi sistem obvezne terapevtske obravnave storilcev nasilnih dejanj kot učinkovit ukrep zmanjševanja števila povratnikov. Storilec nasilja nad otrokom mora v času prestajanja zaporne kazni in tudi po prestani zaporni kazni opraviti ustrezne programe rehabilitacije. V ta namen bi bilo potrebno izdelati sistem njegovega spremljanja in obravnave.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izvajanje obvezne terapevtske obravnave storilcev nasilnih dejanj v okviru prestajanja zaporne kazni.	Število vključenih storilcev v terapevtsko obravnavo v času prestajanja zaporne kazni.	Ministrstvo za pravosodje	Potrebno bi bilo izdelati sistem spremljanja in obravnave storilca.
Izvajanje obvezne terapevtske obravnave storilcev nasilnih dejanj po prestani zaporni kazni.	Število vključenih storilcev v terapevtsko obravnavo po prestani kazni.	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Potrebno bi bilo izdelati sistem spremljanja in obravnave storilca.
Učinkovitost terapevtske obravnave storilcev.	Število povratnikov	Ministrstvo za pravosodje	

B2. CILJ: Krepitev primarne preventive kot pomembnega dejavnika preprečevanja spolne viktimizacije otrok

Strategija B1: Zagotoviti ustrezno izobraževanje za starše in otroke o prepoznavanju in preprečevanju nasilnih dejanj spolne zlorabe (tudi kot obvezna vsebina v šolskih programih).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Isto kot Cilj 1, Strategija 2			

Strategija B2: Zagotoviti permanentno usposabljanje strokovnih delavcev, ki delajo z otroki in mladino.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Usposabljanje strokovnih delavcev o tematici nasilja	Število strokovnih delavcev, ki so se udeležili usposabljanj s področja problematike nasilja	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija B3: Zagotoviti večjo medijsko pozornost informativnim oddajam o prepoznavanju različnih oblik nasilja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Isto kot Cilj 1, Strategija 4			

Strategija B4: Zagotoviti ustrezno zaščito otroka v primeru, ko je sam žrtev nasilja, pred medijskim obravnavanjem in nepotrebnim izpostavljanjem ter posledično dodatno stigmatizacijo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zaščita otroka žrtve nasilja pred medijskim obravnavanjem in izpostavljanjem	Število otrok žrtev nasilja, ki so jih mediji nepotrebno izpostavili	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Ministrstvo za kulturo	

VII. POLITIKA ZAŠČITE PRED DROGAMI

Splošni kazalci o drogah

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost
Razširjenost drog med mladimi	Število registriranih uporabnikov drog med mladimi	Urad za droge
	Število na novo registriranih uporabnikov drog med mladimi za vsako leto posebej	Urad za droge,
Vrste drog	Uporabniki drog po primarni drogi med mladimi	Urad za droge, ESPAD

1. CILJ: Doseči zmanjševanje povpraševanja po drogah ter preprečevanje ponudbe

Strategija 1: Zagotoviti intenzivnejše financiranje preventivnih akcij osveščanja o drogah in akcij zoper uporabo drog (osveščanje mladih in njihovih staršev).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Preventivne akcije osveščanja	Število preventivnih akcij o in zoper uporabo drog	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
	Količina sredstev namenjenih preventivnim akcijam	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Kazalec je potrebno spremljati tudi na lokalni ravni
	Število udeležencev preventivnih akcij	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Kazalec je potrebno spremljati posebej za starše in za mlade

Strategija 2: Zagotoviti ostrejši nadzor nad ponudbo in preprodajo nedovoljenih drog ter okrepiti akcije osveščanja o drogah in zoper uporabo drog v lokalih in drugih družabnih središčih, kjer se zadržuje mladina.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Nadzor nad ponudbo in preprodajo drog v lokalih	Število opravljenih nadzorov nad ponudbo in preprodajo drog v lokalih in drugih družabnih središčih, kjer se zbira mladina	Ministrstvo za notranje zadeve	
	Število akcij osveščanja o drogah in zoper uporabo drog v lokalih in drugih družabnih središčih	Ministrstvo za notranje zadeve, Urad za droge	

Strategija 3: Zagotoviti večjo podporo uravnoveženi mreži programov na področju drog, s prioriteto podporo visokopražnim programom za zdravljenje odvisnosti od drog.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Uravnovežena mreža programov na področju drog	Število nizkopražnih in visokopražnih programov za zdravljenje odvisnosti od drog	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Kazalec je potrebno spremljati tudi po posameznih regijah!
	Količina sredstev, namenjenih visokopražnim programom	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

2. CILJ: Doseči uskladitev različnih dejavnosti na področju preprečevanja in zaščite pred škodljivimi posledicami rabe drog

Strategija 1: V praksi se kaže pomanjkljivost v tem, da ni strokovnega in ne informacijskega nadzora nad izvajanjem različnih programov, zato je potrebno zagotoviti strokovni nadzor pristojnih služb v večjem obsegu ter proučiti možnost izdaje posebnih potrdil o strokovni usposobljenosti za delo na področju drog.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Strokovni nadzor pristojnih služb	Ali je zagotovljen strokovni nadzor pristojnih služb nad izvajalci programov?	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Potrebno bi bilo opredeliti kaj spada pod strokovni nadzor pristojnih služb, na podlagi česar je možno ocenjevati izvajanje nadzora.
Posebna potrdila o strokovni usposobljenosti za delo na področju drog	Ali so pripravljene podlage za izdajo posebnih potrdil o strokovni usposobljenosti za delo na področju drog?	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Na osnovi izdelanih pravil za izdajo posebnih potrdil o strokovni usposobljenosti, je kasneje možno spremljati število izdanih potrdil.

Strategija 2: Nevladnim organizacijam, ki nudijo pomoč, je potrebno zagotoviti dodatna sredstva za izobraževanje kadrov. Z namenom identifikacije dejanskih rezultatov je, ob upoštevanju posebnosti posameznih programov (glede na področja, ki jih pokrivajo), potrebno izdelati kriterije za njihovo vrednotenje. Poleg tega je treba izvajalcem omogočiti dodatna usposabljanja za izvajanje vrednotenja programov.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Izobraževanje kadrov v nevladnih organizacijah	Količina sredstev za izobraževanje kadrov v nevladnih organizacijah	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
	Število izobraževanj, ki so se jih udeležili strokovni delavci in sodelavci iz nevladnih organizacij	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
Vrednotenje	Ali so izdelani kriteriji	Ministrstvo za	Na podlagi

programov na področju drog	za vrednotenje rezultatov programov	zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	izdelanih kriterijev za vrednotenje programov je možno izdelati kazalce vrednotenja in vrednotiti programe
	Število izvajalcev, ki so se udeležili usposabljanj za vrednotenje programov	Ministrstvo za zdravje; Urad za droge; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	

Strategija 3: Izdelati strategijo za preprečevanje zlorab pri uporabi metadona in drugih sredstev za zdravljenje odvisnosti.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Strategija za preprečevanje zlorab pri uporabi sredstev za zdravljenje odvisnosti	V kateri fazi se nahaja izdelava strategije za preprečevanje zlorab pri uporabi sredstev za zdravljenje odvisnosti		Na osnovi strategije za preprečevanje zlorab bo možno spremljanje stanja na tem področju

3. CILJ: Zagotoviti več kakovostnih programov zdravljenja odvisnosti od drog, ki bodo dostopni in med seboj povezani, ki bodo izhajali iz dejanskih potreb, zagotavljali celostno obravnavo in bodo razvojno naravnani ter vrednoteni

Strategija 1: Otrokom oziroma mladostnikom, njihovim staršem in družinam, ki se srečujejo s pojavom uporabe drog, zagotoviti kvalitetne programe zgodnje intervencije in individualizirane oblike pomoči.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi zgodnje intervencije	Število programov za zgodnjo intervencijo za starše in otroke	Urad za droge	
Individualizirane oblike pomoči			

Strategija 2: Zagotoviti izvajanje preventivnih programov, ki bodo potekali izven šolskega okolja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Preventivni programi izven šolskega okolja	Število preventivnih programov izven šolskega okolja	Urad za droge	

4. CILJ: Vzpostaviti enoten informacijski sistem na področju zbiranja in obdelovanja podatkov za ugotavljanje obsega uporabe dovoljenih in nedovoljenih drog med mladoletnimi osebami

Strategija 1: Vzpostaviti enoten informacijski sistem na področju zbiranja in obdelovanja podatkov za ugotavljanje obsega uporabe dovoljenih in nedovoljenih drog med mladoletnimi osebami, ki bo povezan tudi z Informacijsko enoto za prepovedane droge (IEPD).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Enoten informacijski sistem na področju zbiranja in obdelovanja podatkov	Ali je vzpostavljen enoten informacijski sistem na področju zbiranja in obdelovanja podatkov za ugotavljanje obsega uporabe dovoljenih in nedovoljenih drog med mladoletnimi osebami?		Po vzpostavitvi enotnega informacijskega sistema bodo možne evalvacije možnosti dostopa uporabnikov ter relevantnosti informacij
	Ali je enoten informacijski sistem povezan z IEPD?		

VIII. POLITIKA PROSTOČASNIH AKTIVNOSTI

1. CILJ: V največji možni meri zagotoviti možnost za kvalitetno preživljanje prostega časa za vse različne starosti otrok in mladih

Strategija 1: V sodelovanju z akterji na danem področju bomo pripravili celovito nacionalno politiko prostega časa za otroke in mladino, katere namen bo ustvarjanje in razvijanje pogojev za ohranitev obstoječih in razvoj novih nepridobitnih programov za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladine. Nacionalna politika bo podlaga za izvedbo sistemskih ukrepov in zagotavljanja prej omenjenih pogojev

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Nacionalna politika prostega časa za otroke in mladino	V kateri fazi je priprava celovite nacionalne politike prostega časa za otroke in mladino	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za kulturo; Ministrstvo za zdravje	
Sistemski ukrepi na področju prostega časa za otroke in mladino	V kateri fazi je priprava sistemskih ukrepov na področju prostega časa za otroke in mladino	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za kulturo; Ministrstvo za zdravje	Na podlagi izdelanih sistemskih ukrepov bo možna izdelava kazalcev za njihovo spremljanje
Implementacija ukrepov na področju prostega časa za otroke in mladino	Ali so zagotovljeni materialni pogoji in viri za implementacijo ukrepov na področju prostega časa za otroke in mladino	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za kulturo; Ministrstvo za zdravje	

2. CILJ: Pripraviti in sprejeti sistemske rešitve za delovanje nepridobitnih organizacij

Strategija 1: Vzpostavili bomo rednejše oblike sodelovanja med ministrstvi z namenom zagotovitve usklajenega izvajanja ukrepov na področju kakovostnega

preživljanja prostega časa otrok in mladine, v večji meri vključiti vse akterje, ki imajo v Sloveniji na tem področju razvejano dejavnost.

/

3. CILJ: V medijski produkciji, ki je namenjena otrokom in mladini, zagotoviti, da se na primeren način informirajo kakovostne oblike preživljanja prostega časa

Strategija 1: Spodbujanje priprave oddaj o kreativnem preživljanju prostega časa, zanimivih hobijih, odkrivanju lastnih talentov in razvijanju le-teh.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Oddaje o kreativnem preživljanju prostega časa	Število oddaj (ali pa programski čas namenjen) o kreativnem preživljanju prostega časa	Ministrstvo za kulturo	

Strategija 2: Prilagoditi čas in vsebine v elektronskih medijih, namenjenih otrokom in mladini, glede na dinamiko njihovih dnevnih obveznosti (šola, ipd.).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Čas in vsebine za otroke in mladino v elektronskih medijih		Ministrstvo za kulturo	

4. CILJ: Pri razvijanju ponudbe za prosti čas bo posebna pozornost namenjena otrokom in mladim s posebnimi potrebami, otrokom iz socialno šibkih družin, otrokom priseljencev in beguncev, otrokom brez spremstva in otrokom manjšin

Strategija 1: Posebno pozornost bomo posvetili zagotavljanju brezplačnega udejstvovanja otrok in mladine iz socialno šibkih družin na področju prostočasnih aktivnosti. Še naprej bomo s pomočjo različnih (tudi nevladnih) organizacij

omogočali brezplačno letovanje in zimovanje, taborje, planinarjenje, izlete in ekskurzije otrokom iz socialno šibkih družin.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Brezplačna udeležba otrok in mladine iz socialno šibkih družin	Število otrok, ki so se udeležili brezplačnega letovanja	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Število otrok, ki so se udeležili brezplačnega zimovanja	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Število otrok, ki so se udeležili brezplačnega tabora	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Število otrok, ki so se udeležili brezplačnega planinarjenja	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Število otrok, ki so se udeležili brezplačnega izleta/ekskurzije	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	

Strategija 2: Priprava ustreznih vsebinskih programov z vsemi potrebnimi prilagoditvami za otroke in mladino s posebnimi potrebami, otroke drugih etničnih skupnosti, otroke priseljencev in beguncev, mlade priseljence in begunce in otroke brez spremstva ter jih ustrezno finančno podpreti.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi za ranljive skupine otrok in mladine	Število prostočasnih programov za otroke s posebnimi potrebami	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Število prostočasnih programov za otroke priseljencev in mlade priseljence	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Število prostočasnih programov za otroke begunce	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Število prostočasnih programov za otroke brez spremstva	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	
	Finančna sredstva za programe ranljivih skupin otrok in mladine	Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zveza prijateljev mladine Slovenije	

Strategija 3: Vsebine in dejavnosti za kakovostno preživljanje prostega časa integrirati v vse vzgojno-izobraževalne programe. Skozi te dejavnosti otrok lahko spozna svoje interese, pridobi informacije o možnostih za poklicno izbiro, razvije širše komunikativne sposobnosti in dobi več možnosti za samouresničevanje. Poleg že obstoječih krožkov v šolah bomo na pobudo otrok in mladih razvijali tudi nove možnosti preživljanja prostega časa, ki naj spodbujajo enake možnosti spolov in se poslužujejo novih didaktičnih prijemov enako primernih za oba spola

ter bodo dovolj široke za najrazličnejše posameznikove težnje in potrebe (športne, umetnostne, kulturne, prostovoljne, izobraževalne itd.).

/

IX. PROSTORSKA POLITIKA

1. CILJ: Nova prostorsko-urbanistično-načrtovalska politika mora upoštevati pluralnost potreb in želja otrok in mladine

Strategija 1: Pri urejanju mest je potreben nov pristop, ki bo temeljil na spoštovanju človekovih, še posebej pa otrokovih pravic. Občine in mesta morajo pri uvajanju sprememb odigrati ključno vlogo in pri spreminjanju sedanje podobe mest pri izvajanju svoje politike pokriti ključna področja, med katerimi so tudi organizacija in uporaba notranjih in zunanjih površin za otroke prožnejši, bolj diferencirani programi za preživljanje prostega časa otrok in mladine, ki niso več le kraj, kamor se lahko pride ob točno določenem času, temveč so to površine, ki jih lahko uporablja večje število otrok in družin, z veliko bolj prožnim delovanjem in prilagojenim časom.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Novi pristopi pri urejanju mest			Na podlagi izoblikovanih pristopov k urejanju mest je možno izdelati nabor kazalcev za spremljanje njihove implementacije

Strategija 2: Ukrepi morajo počasi prerasti v organsko načrtovanje javnih zelenih in drugih površin, ki bodo postopoma postale integralni del sosesk, v katerih bo moralo biti vnaprej določeno, kateri starostni skupin otrok so te površine v prvi vrsti namenjene, nato pa jih spremeniti v površine za igro in druženje z določeno vsebino ter jim dodati tudi vzgojno funkcijo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zelene površine	Število m ² zelenih površin v soseskah na otroka	Ministrstvo za okolje in prostor	
Površine za igro	Število otrok na otroško igrišče	Ministrstvo za okolje in prostor	
Igrala za otroke v soseskah			
Prostori za zbiranje otrok in mladine			

Strategija 3: Mesta naj bi se pridružila Unicefovi akciji »Otrokom prijazna mesta« in v okviru nje zastavila demonstracijo celovitega vključevanja potreb otrok in mladine v urejanje javnega prostora.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Otrokom prijazna mesta	Število mest, ki so se pridružila UNICEF-ovi akciji »otrokom prijazna mesta«	UNICEF	

2. CILJ: Vključevanje potreb otrok in mladine v prostorsko načrtovanje v smislu celovitega načrtovanja prostora, ki mora biti opredeljeno na ravni države kot celote

Strategija 1: Na nacionalni ravni bo za pripravo programa celovitih in posebnih ukrepov in načrtov v korist otrok zadolženo Ministrstvo za okolje in prostor.

/

Strategija 2: Država bo dodatno spodbujala civilno družbeno delovanje na področju načrtovanja prostora, povezovala prizadevanja posameznih skupin ter preprečevala morebitna navzkrižja interesov med njimi. Prav tako bo kadrovsko in finančno podpirala strokovno in nadzorno vlogo teh skupin s ciljem razvoja višje kakovosti prostora in okolja.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Civilno družbeno delovanje na področju načrtovanja prostora	Finančne spodbude civilno družbenim skupinam na področju načrtovanja prostora	Ministrstvo za okolje in prostor	

	Število programov civilno družbenih skupin na področju načrtovanja prostora	Ministrstvo za okolje in prostor	
--	---	----------------------------------	--

Strategija 3: Zagotoviti je treba sistemsko ureditev in vzdrževanje otroških in šolskih igrišč ter igrišč za otroke s posebnimi potrebami.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Prostor in otroci s posebnimi potrebami	Število otroških in šolskih igrišč, na katere lahko dostopajo in se na njih lahko igrajo otroci s posebnimi potrebami		

X. KULTURNA POLITIKA

A) Sodelovanje otrok in mladine v družbenem, kulturnem, duhovnem in umetniškem življenju

A1. CILJ: Zagotoviti enake možnosti kulturnega, umetniškega, razvedrilnega in prostočasnega udejstvovanja za vse otroke in mladino

Strategija A1: Upoštevanje evropske kulturne politike si je treba prizadevati za spodbujanje programov in projektov, ki povezujejo kulturno, izobraževalno in znanstveno sfero ter področje medijev in ki spodbujajo učečo se populacijo vseh starostnih stopenj tako k spoznavanju kulture kot tudi k samemu ustvarjanju, s čimer se zvišuje kulturna pismenost.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Programi, v okviru katerih so povezane kulturna, izobraževalna in znanstvena sfera ter področje medijev	Število programov, v okviru katerih so povezane kulturna, izobraževalna in znanstvena sfera ter področje medijev	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Finančna sredstva za programe, v okviru katerih so povezane kulturna, izobraževalna in znanstvena sfera ter področje medijev	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija A2: Ministrstvo za šolstvo in šport bo zagotovilo kulturno vzgojo kot preplet ustvarjanja na vseh kurikularnih področjih preko inovativnih pedagoških in didaktičnih pristopov.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Inovativni pedagoški in didaktični pristopi pri kulturni vzgoji		Ministrstvo za šolstvo in šport	Najprej je potrebno izdelati načrt izvedbe, na podlagi katerega bo možna ocena implementacije

Strategija A3: Ministrstvo za kulturo bo finančno podpiralo izvajanje programov in projektov, ki se nanašajo na otroke in mladino.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vsebine za otroke in mladino, ki jih financira Ministrstvo za kulturo	Število programov in projektov za otroke in mladino, ki jih sofinancira Ministrstvo za kulturo	Ministrstvo za kulturo	
	Število uporabnikov programov in projektov za otroke in mladino, ki jih sofinancira Ministrstvo za kulturo	Ministrstvo za kulturo	

Strategija A4: Zagotoviti učinkovito sodelovanje Ministrstva za šolstvo in šport ter Ministrstva za kulturo na področju kulturne vzgoje v izobraževalnem procesu.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Učinkovitost sodelovanja med Ministrstvom za šolstvo in Ministrstvom za kulturo			Izdelava kazalcev ni smiselna, saj gre za oceno obeh ministrstev

A2. CILJ: Zagotoviti ustrezno spodbujanje bralne kulture na vseh starostnih stopnjah

Strategija A1: Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo in šport bosta zagotovili večji delež financiranja vsebin, ki zadevajo spodbujanje bralne kulture za otroke in mladino.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Vsebine, ki zadevajo spodbujanje bralne kulture za otroke in mladino	Količina finančnih sredstev namenjena vsebinam, ki zadevajo spodbujanje bralne kulture za otroke in mladino	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Število programov za spodbujanje bralne kulture za otroke in mladino	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija A2: Ministrstvo za šolstvo in šport in Ministrstvo za kulturo bosta spodbujala razvoj tistih bralnih programov, ki poleg spodbujanja dostopnosti knjig poskušajo vplivati tudi na razvoj interesa za branje ter na zavedanje, da je branje pomembna aktivnosti v vsakdanjem življenju in kakovostnem preživljanju prostega časa.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Bralni programi, ki vplivajo na razvoj interesa za branje in zavedanje, da je branje pomembna aktivnost v vsakdanjem življenju in kakovostnem preživljanju prostega časa	Število programov, ki vplivajo na razvoj interesa za branje in zavedanje, da je branje pomembna aktivnost v vsakdanjem življenju in kakovostnem preživljanju prostega časa	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Delež programov, ki vplivajo na razvoj interesa za branje in zavedanje, da je branje pomembna aktivnost v vsakdanjem življenju in kakovostnem preživljanju prostega časa, med programi, ki jih sofinancirata Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo in šport	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport	

B) Uveljavljanje pozitivnega vpliva in vloge množičnih medijev

B1. CILJ: Zagotoviti dostop vsem otrokom in mladini do vseh vrst medijev, katerih cilj je krepitev otrokove družbene, duhovne in nravstvene blaginje ter telesnega in duševnega zdravja

Strategija B1: Ker je pogoj medijskega opismenjevanja dostopnost do medijske tehnologije in vsebine, mora imeti vsak učenec do nje dostop. Učenci se morajo naučiti rokovati z medijsko tehnologijo že v osnovni šoli. Zato bo Ministrstvo za šolstvo in šport še naprej skrbelo za opremljenost šol s sodobno medijsko tehnologijo kot so radijske naprave, televizorji z video-napravami, kamere, računalniki ter z medijskimi vsebinami kot so knjige, zgoščenke, video-kasete in internet.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Medijska tehnologija v šolah	Število učencev na radijsko napravo v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Število učencev na televizor z video-napravo v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Število učencev na kamero v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Število učencev na računalnik v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
Medijske vsebine v šolah	Opremljenost s knjigami v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Opremljenost z zgoščenkami v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Opremljenost z video-kasetami v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	
	Dostop do interneta v osnovnih šolah	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija B2: Ministrstvo za šolstvo in šport bo skupaj z Ministrstvom za kulturo spodbujalo sodelovanje šol z mediji, še posebej z nekomercialnimi lokalnimi mediji, ki nudijo vsebine posebnega pomena. Otrokom bo omogočeno, da bodo lahko pri predmetih, kot sta vzgoja za medije, državljanska vzgoja in etika ali v

novinarskih krožkih oblikovali medijske izdelke o problemih, ki jih tarejo in zanimajo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Sodelovanje šol z mediji		Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport	Na podlagi izdelanega akcijskega načrta sodelovanja med šolami in mediji bo možna izdelava kazalcev spremljanja

Strategija B3: Ministrstvo za kulturo bo še naprej spodbujalo razvoj medijskih vsebin, ki se nanašajo na otroke in mladino.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Medijske vsebine, ki se nanašajo na otroke in mladino	Število sofinanciranih medijskih vsebin, ki se nanašajo na otroke in mladino	Ministrstvo za kulturo	
	Gledanost medijskih vsebin, ki se nanašajo na otroke in mladino	Ministrstvo za kulturo	

B2. CILJ: Skrbeti za izvajanje medijske zakonodaje, ki ščiti otroke in mladino pred zanje škodljivimi vsebinami in hkrati spodbujati medijsko politiko, ki bo opozarjala na probleme diskriminacije in deprivilegiranih skupin

Strategija B1: Ministrstvo za šolstvo in šport bo pripravilo koncept informiranja staršev, katerih otroci obiskujejo osnovno šolo, o možnih zaščitah pred neprimernimi vsebinami.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Zaščita pred neprimernimi internetnimi vsebinami	V kateri fazi je priprava koncepta informiranja staršev	Ministrstvo za šolstvo in šport	Na osnovi izdelanega koncepta bo možno spremljati izvajanje informiranja staršev, za oceno učinkovitosti pa je potrebna izvedba evalvacije

Strategija B2: Ministrstvo za kulturo si bo prizadevalo za doslednejše upoštevanje zapisane komunikacijske pravice otrok v Konvenciji o otrokovih pravicah ter Kodeksu Društva novinarjev Republike Slovenije in Kodeksu oglaševanja Slovenske oglaševalske zbornice.

/

Strategija B3: Spodbujanje medijev k opozarjanju na neenako obravnavanje in deprivilegiranost nekaterih otrok, mladine in družbenih skupin, ki jim pripadajo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Opozarjanje medijev na neenako obravnavanje in deprivilegiranost	Število projektov medijev, ki opozarjajo na neenako obravnavanje in deprivilegiranost nekaterih otrok, mladine in družbenih skupin	Ministrstvo za kulturo	

Strategija B4: Osveščanje odraslih, predvsem staršev in učiteljev, za varno uporabo svetovnega spleta oz. zaščita otrok pred pornografskimi in drugimi škodljivimi vsebinami.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Varna uporaba svetovnega spleta	Število akcij (programov in projektov) osveščanja učiteljev in staršev o varni uporabi svetovnega spleta	Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za kulturo	

C) Informiranje in participacija otrok in mladine

C1. CILJ: Postopno povečevanje aktivnega družbenega in političnega (so)delovanja ter udeležbe otrok in mladine v procesih odločanja

Strategija C1: Ministrstvo za šolstvo in šport bo podpiralo druge oblike dela s starši preko že obstoječih institucij (vrtcev, osnovnih in srednjih šol, svetovalnih centrov). Glavna oblika dela bodo redno izvajani strokovni seminarji za delavce šolskih svetovalnih služb, ti pa bodo znanja prenašali na starše na roditeljskih sestankih in drugih oblikah.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Oblike dela s starši	Število izvedenih seminarjev za delavce šolskih strokovnih služb	Ministrstvo za šolstvo in šport	Potrebno je opredeliti, kaj sodi pod »druge oblike dela«
	Število šolskih svetovalnih delavcev, ki so se udeležili seminarjev	Ministrstvo za šolstvo in šport	

Strategija C2: V srednjih šolah bomo podpirali delovanje dijaških parlamentov, dijaške vlade ter varuhov/zastopnikov pravic dijakov. Pri tem bosta glavno podporo poleg samih šol zagotavljala Dijaška organizacija Slovenije ter Ministrstva za šolstvo in šport.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Dijaške organizacije	Število šol, na katerih imajo dijaški parlament ali druge oblike samoorganiziranih skupin dijakov	Ministrstvo za šolstvo in šport, Dijaška organizacija Slovenije	

Varuh/zastopnik pravic dijakov	Ali je vzpostavljen institut varuha/zastopnika pravic dijakov	Ministrstvo za šolstvo in šport, Dijaška organizacija Slovenije	
--------------------------------	---	---	--

Strategija C3: Za delovanje dijaških parlamentov v šolah bodo oblikovana izpopolnjena pravila delovanja (kolikokrat na leto naj bi se sestali, kako naj bi delovali, o čem naj bi razpravljali...).

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Pravila delovanja dijaških parlamentov	V kateri fazi je priprava pravil delovanja dijaških parlamentov	Ministrstvo za šolstvo in šport, Dijaška organizacija Slovenije	

C2. CILJ: Ohranjanje in nadaljnja podpora dosedanjih in razvoj novih mehanizmov informiranja in svetovanja za otroke in mladino

Strategija C1: Na ravni lokalnih skupnosti bo zagotovljena podpora udeležbi otrok in mladine pri delu občinskih in mestnih svetov ter promocija razumevanja in zavesti, da so informacije, ki jih lahko odrasli dobijo od otrok, koristne za vodenje lokalnih skupnosti. V mestih in občinah, kjer se bodo pripravljene še posebej odpreti in omogočiti sodelovanje mladih, bodo pristopili k ustanavljanju Mestnih svetov mladih, prek katerih bo mladim omogočeno sodelovanje pri oblikovanju lokalnih politik na področjih, ki jih zadevajo.

Spremenljivka	Kazalec	Dostopnost	Komentar
Participacija mladih v lokalni skupnosti	Število sej občinskih ali mestnih svetov, na katerih so sodelovali otroci in mladina	Služba vlade za lokalno samoupravo, MDDSZ	
	Število lokalnih skupnosti, kjer imajo (Mestni) Svet mladih	Služba vlade za lokalno samoupravo, MDDSZ	

Strategija C2: Mladinska participacija se mora uresničevati na demokratičen in enakopraven način z medsebojnim dialogom in medgeneracijsko solidarnostjo.

/

Strategija C3: V podporo sodelovanja otrok in mladih pri sprejemanju odločitev, ki jih zadevajo, bo mladim še naprej omogočen dostop do kakovostnejših informacij o programih in storitvah svetovanja s področij: šolskih in ob šolskih dejavnosti, posebnih in neformalnih oblik izobraževanja, štipendiranja, možnosti zaposlitve in kariere, socialnega, zdravstvenega in pravnega varstva, športnih in kulturnih dejavnosti, pomoči pri osebnih stiskah in stanovanjskih vprašanjih, sodelovanja v političnih aktivnostih ter mladinskega turizma.

/